

Väktare och ordningsvaktens
Händelserapportering
2017 – 2021

Rekordhögst antal inrapporterade händelser

Sammanfattning – rekordhögst antal inrapporterade händelser

Totalt rapporterade väktare och ordningsvakter i 3,5 miljoner händelser under 2021 – vilket är det högsta antalet inrapporterade händelser sedan mätningarna påbörjades. Orsaken är en ökning av insatser vid brott och ordningsstörningar samt andra trygghetsskapande insatser.

Att väktare och ordningsvakter slår rekord i händelserapportering har två förklaringar; dels ökar efterfrågan på trygghetskapande insatser från säkerhetsföretag, dels inträffar fler brott- och ordningsstörningar i insatserna jämfört med tidigare. Den ökade kriminaliteten i samhället ligger därmed bakom den ökade aktiviteten bland väktare och ordningsvakter.

Som ett exempel fördubblade antalet inrapporterade gripanden från året 2017 till 2021; till idag ca 10 000 gripanden. Därutöver tillkommer 3 000 omhändertaganden.

Då över 75 procent av omsättningen hos säkerhetsföretag kommer från företags köp av säkerhet så är väktarna och ordningsvakternas händelserapportering en stark indikator på hur brottsligheten som riktas mot företag utvecklas – och den ökar.

Många händelser i branschen är insatser som väktare och ordningsvakter vidtar innan det övergår till ett brott. Därmed är händelserapporteringen en statistikkälla som inte täcks av BRÅ:s eller polisens statistikinsamling.

För att ta till vara väktare och ordningsvaktens kunskap i samhället är det viktigt att alla aktörer utvecklar sin trygghetspolitik. Några medskick, i korthet:

- För effektivare trygghetsinvesteringar behöver samverkan med polisen stärkas, i hela landet både med säkerhetsföretag och näringslivet som helhet
- Lagstiftningen behöver moderniseras, framför allt ordningsvaktslagen. Utbildningen kan då förlängas och anpassas till en mer brottsförebyggande roll.
- Upphandlare av trygghet måste sätta sig in i lagar och regler som påverkar branschen och fokusera på en rimlig balans mellan pris och kvalitet
- En statlig trygghetsmiljard skulle bidra till att minska trygghetsklyftor i landet

Li Jansson

Bransch- och näringspolitisk chef, Säkerhetsföretagen

Händelserapporteringen 2017 – 2021

Om statistiken

Säkerhetsföretagen och Svenska Transportarbetareförbundet samlar genom Bevakningsbranschens Yrkes- och arbetsmiljönämnd BYA in statistik över branschens händelserapportering. Varje väktare och ordningsvakt rapporterar sin arbetsdag på digitala enheter, där statistiken samlas in på aggregerad nivå både nationellt och regionalt. Statistiken produceras av Prognoscentret.

Data finns tillgängligt för hela Sverige och regionala nedbrytningar på månader, kvartal och år. Det är dock enbart årsdata som har redovisats publikt hittills, utifrån ett resonemang om att statistiken behöver byggas upp och kvalitetssäkras innan den kan publiceras bredare.

Syftet med insamlingen av händelserapporteringarna på lång sikt är att öka myndigheters, forskares och andra beslutsfattares kunskap om säkerhetsföretagens roll.

Händelserapporteringen 2017 - 2021

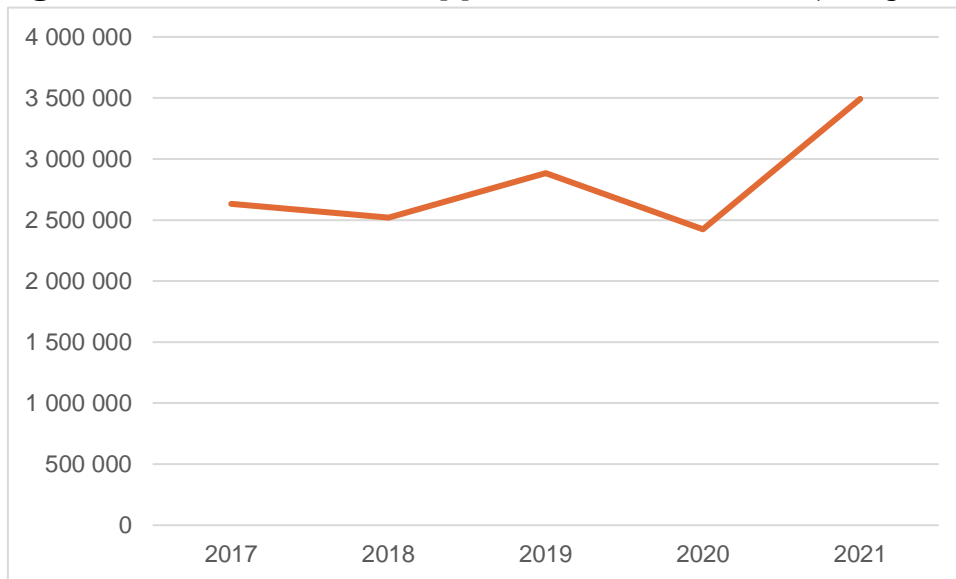
Säkerhetsföretagens händelserapportering är branschens samlade statistik som väktare och ordningsvakter rapporterar in. Företagen samlar in företagets samlade data och skickar dagliga uppdateringar till den nationella databasen, som förvaltas av Prognoscentret.

Som figur 1 visar har statistiken samlats in sedan åren 2017 – 2021¹. Under 2021 uppgick det inrapporterade antalet händelser till 3,5 miljoner händelser, vilket är det högsta antalet inrapporterade antal händelser som har uppmätts hittills sedan mätningarna startade.

Bakom det rekordhöga antal inrapporterade händelser finns två tydliga förklaringar, som figur 2 visar. Dels ökar antalet inrapporterade händelser vid brott och ordningsstörningar, dels ökar antalet "övriga trygghetsskapande åtgärder", vilket inkluderar även samtal och dialog med allmänhet.

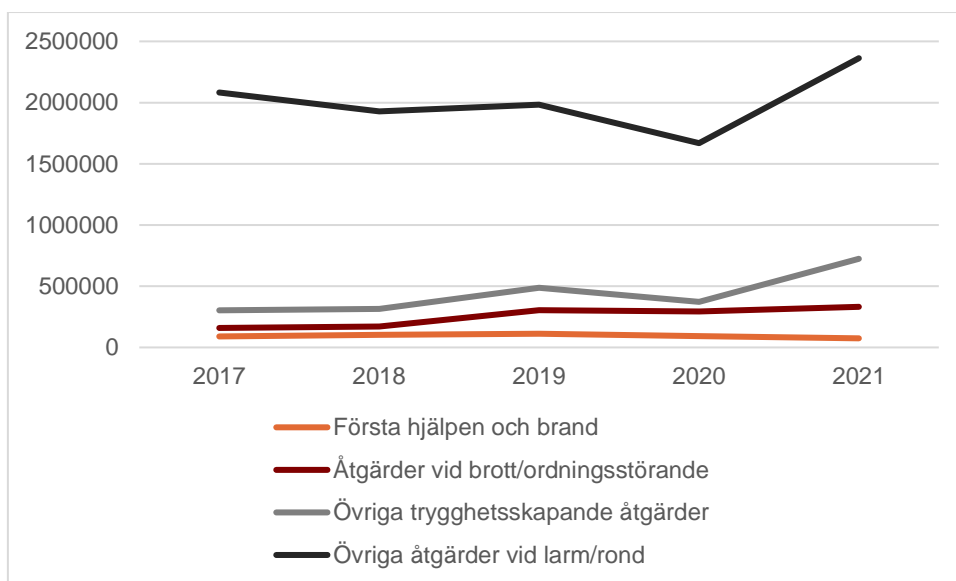
¹ Statistiken varierar något under åren till följd av både förändringar i företagets inrapportering som externa faktorer som pandemin. Säkerhetsföretag är dock en samhällsviktig sektor och företagen har arbetat fortsatt under hela pandemin.

Figur 1 – Totalt antal inrapporterade händelser, miljoner

KÄLLA: PROGNOSENTRET. STATISTIKEN RÄKNAS UPP FÖR ATT REPRESENTERA HELA BRANSCHEN.

Figur 2 – Totalt antal händelser per kategori (tusental)

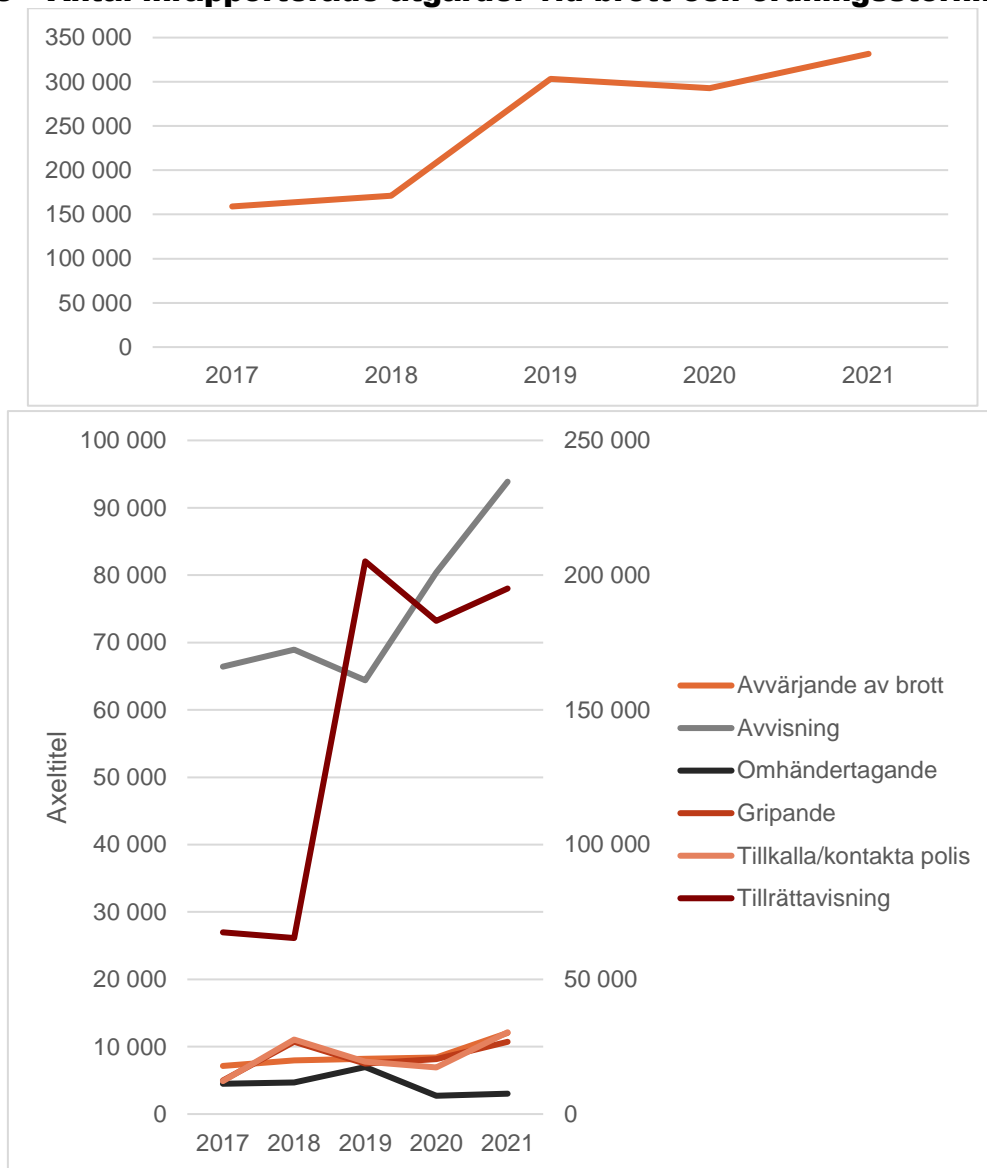

Brott och ordningsstörningar

Eftersom ordningsvakter har särskilda befogenheter att använda vid brott och ordningsstörningar är en fördjupning av sådana inrapporterade händelser av intresse också för en bredare allmänhet. Under 2021 ser vi att antalet inrapporterade åtgärder ökar, där tillrättavisningar, avvisingar samt gripande och omhändertaganden ökar. I figur 3 visas det totala antalet inrapporterade åtgärder vid brott och ordningsstörningar.

Som tabell 1 visar mer tydligt så har antalet inrapporterade gripanden fördubblats från åren 2017 till 2021; till idag ca 10 000 gripanden. Därutöver tillkommer 3 000 omhändertaganden. Att antalet gripanden har ökat speglar att brottsutvecklingen under åren varit hög och därmed också lett till en ökad efterfrågan på ordningsvakter.

Figur 3 – Antal inrapporterade åtgärder vid brott och ordningsstörningar, år

Tabell 1 – Åtgärder vid brott och ordningsstörningar samt underkategorier

	2017	2018	2019	2020	2021
Avvärijande av brott	7 146	7 970	8 223	8 381	12 044
Tillrättavising	67 417	65 324	205 117	183 012	194 988
Avvisning	66 397	68 937	64 393	80 369	93 876
Omhändertagande	4 511	4 706	6 980	2 716	3 019
Gripande	4 985	10 734	7 473	8 138	10 716

Tillkalla/kontakta polis	4 890	11 056	7 766	6 935	12 140
--------------------------	-------	--------	-------	-------	--------

Första hjälpen och brand

Sett till väktare och ordningsvaktens insatser vid första hjälpen och brand så har dessa minskat de senaste åren. Det började under pandemin och kan sannolikt bero på att det är färre personer i rörelse ute i samhället.

Tabell 2

	2017	2018	2019	2020	2021
Första hjälpen och brand	88 644	104 111	111 841	91 454	74 205
Första hjälpen och livsuppehållande insatser	534	880	862	713	877
Övriga sjukvårdsinsatser	258	288	752	721	43
Tillkalla ambulans	715	831	560	313	590
Kontrollera utrustning första hjälpen/brand	79 852	96 950	104 005	86 572	62 110
Assistera blåljusmyndighet	4 447	4 039	4 793	2 143	4 887
Släcka brand	701	877	657	779	1 721
Tillkalla räddningstjänst	109	244	212	212	3 977

Övriga trygghetsskapande åtgärder

Händelserna i kategorin "övriga trygghetsskapande åtgärder" ökade igen under 2021, efter en minskning under pandemin. Det kan spegla att branschen har fått fler uppdrag där dialog med allmänheten ingår.

Tabell 3

	2017	2018	2019	2020	2021
Övriga trygghetsskapande åtgärder	303 067	315 485	486 867	371 814	723 799
Assistera allmänhet / Service	278 405	303 648	429 058	325 278	498 767
Uppsökande samtal	15 454	10 136	55 881	44 075	130 422
Uppmaning om aktsamhet	2 216	1 617	1 895	2 443	94 553
Assistera vid borttappade personer uppr	221	84	32	18	56

Övriga åtgärder vid larm och rond

Antalet inrapporterade händelser vid larm/rond minskade först under pandemin för att sedan öka igen under 2021. Statistiken visar också att säkerhetsföretag bidrar till energieffektiviseringar genom enkla lösningar som att stänga fönster och dörrar på glänt.

Tabell 4

	2017	2018	2019	2020	2021
Övriga åtgärder vid larm/rond	2 082 426	1 927 729	1 982 182	1 668 447	2 362 606

Kontakta kund	51 117	34 314	39 207	43 624	422 634
Tillkalla entreprenör	10 636	11 679	18 161	20 255	13 671
Åtgärda brister skalskydd	927 869	939 611	998 123	831 591	707 223
Behörighetskontroll	409 760	413 087	413 772	337 842	407 636
Energibesparande åtgärd	637 230	529 033	512 919	435 135	811 443